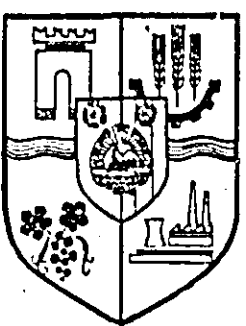

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Zăcări roșie

ORGAN AL COMITETULUI JUDEȚEAN ARAD AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN ȘI AL CONSILIULUI POPULAR JUDEȚEAN

ARAD, anul XXX nr. 8951

4 pagini 30 bani

Simbătă, 16 iunie 1973

Încheierea vizitei președintelui Republicii Volta Superioară, generalul Sangoule Lamizana Plecarea din Capitală

Vineri dimineața s-a încheiat vizita oficială pe care președintele Republicii Volta Superioară, generalul Sangoule Lamizana, a întreprins-o în țara noastră. În invitația președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu.

Întâlnirile și convorbirile dintre șefii statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Sangoule Lamizana, care au prilejuit un dialog fructuos, ale cărui rezultate își găsesc finalitatea în Declarația solemnă comună și alte documente de o deosebită importanță, se încheie ca un moment de mare însemnătate pentru relațiile dintre Republica Socialistă România și Republica Volta Superioară, pentru viitoarele colaborări și prietenii dintre cele două popoare.

Sub semnul acestor dorințe reciproce de a promova și intensifica

raporturile multiple între cele două popoare a avut loc ceremonia plecării președintelui Sangoule Lamizana.

De la reședința oficială, președintele Voltei Superioare a fost condus la aeroport de președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu.

Pe aeroportul Otopeni au fost, erborate, cu acest prilej, drapelul de stat al României și Voltei Superioare, iar deasupra salonului oficial se aflau portretele celor doi președinți pe mari panouri erau înscrise urările „Să se dezvolte și să se întărească prietenia dintre popoarele Republicii Socialiste România și Republicii Volta Superioară”. „Trăiescă această pace și prietenia între popoare!”

Garda militară prezintă onorul președintelui Nicolae Ceaușescu și Sangoule Lamizana. Se întonează, apoi, imnurile de stat ale Voltei Superioare și României, în timp ce stă

trase 21 de salve de artilerie. Cel doi șefi de stat trec în revistă garda de onoare, după care președintele Sangoule Lamizana își ia rămas bun de la șefii misiunilor diplomatice acreditate la București, precum și de la persoanele oficiale române aflate pe aeroport.

Mil de bucureșteni fac o caldă manifestare șefilor celor două state. Ei exprimă, în același timp, deplină aprobare pentru activitatea neobosită a conducătorului partidului și statului nostru, pusă în slujba intereselor naționale, a păcii și înțelegerii între popoare.

Cel doi președinți răspund cu cordialitate acestor manifestări de simpatie.

La scara avionului, președintele Sangoule Lamizana și persoanele oficiale care l-au însoțit în vizita în România își iau rămas bun de la Ion

Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri, Emil Drăgulescu, vicepreședintele și Consiliul de Miniștri, Constantin Stătescu, secretarul Consiliului de Stat, George Macovescu, ministrul Afacerilor Externe, Bujor Alimășan, ministrul Minelor, petrolului și geologiei, Alexandru Lăzăreanu, ambasadorul României la Ouagadougou.

Luându-și la revedere de la președintele Nicolae Ceaușescu, generalul Sangoule Lamizana a mulțumit cu căldură pentru prietenia cu care a fost înconjurat, a exprimat dorința de a reînnoi pe pământul țării sale pe șeful statului român.

Adresând oaspetelui urările de drum bun, tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a asigurată că așteaptă cu multă plăcere să viziteze Republica Volta Superioară.

Declarația solemnă comună a Republicii Socialiste România și a Republicii Volta Superioară

Republica Socialistă România și Republica Volta Superioară.

Luând în considerare relațiile încheiate pe stăruință între cele două state, în baza dreptului internațional și a justiției.

Hotărâte să sporească contribuția celor două țări la cauza păcii, progresului și securității internaționale, la dezvoltarea cooperării dintre toate statele.

Reafirmând atașamentul lor față de scopurile și principiile Cartei Națiunilor Unite, care proclamă dreptul popoarelor de a trăi în pace și în libertate, într-un spirit de bună vecinătate și de dezvoltare relațiilor amicale între toate națiunile.

Conștient de răspunderea care revine tuturor statelor, mici, mijoci sau mari, pentru instaurarea unui climat de pace, securitate și cooperare în lume și pentru dezvoltarea relațiilor prietenești între toate țările, indiferent de sistemul lor politic, economic și social sau de nivelul lor de dezvoltare.

Reamintind că toate statele, fără discriminare, au dreptul și îndatorirea de a participa activ la examinarea și soluționarea problemelor internaționale de interes comun.

Reafirmând deplina lor convingere că pacea și securitatea internațională trebuie să se bazeze pe respectarea dreptului sacru al fiecărui

stat la existență, libertate, suveranitate și independență națională, la pace și securitate, la dreptul inalienabil al fiecărui popor de a-și hotărî liber soarta, fără nici un fel de amenințare, constrângere sau presiune din afară.

Hotărâte să acorde și în viitor sprijinul politic, material și moral necesar țărilor care au pășit pe calea independenței economice și dezvoltării, precum și mișcărilor de eliberare națională ale popoarelor aflate încă sub dominația străină.

Subliniind necesitatea aplicării stricte a Declarației asupra acordării independenței țărilor și popoarelor coloniale, adoptată de Adunarea Generală a ONU la 14 decembrie 1960 (nr. 1514/XV), și condamnat cu hotărâre orice acțiune care s-ar opune transpunerii în viață a acestei Declarații în ansamblul prevederilor sale.

Luând act cu satisfacție de recunoștință de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, la cea de-a XXVIII-a sesiune a sa, a mișcărilor de eliberare națională din teritoriile aflate sub dominația portugheză ca singurele reprezentante legitime ale popoarelor respective.

Altfel spus, hotărâre lor fermă de a-și aduce în continuare contribuția la lupta împotriva colonialismului și neocolonialismului, sub orice formă s-ar manifesta, ca și împotriva apartheidului și a discriminării rasiale.

Hotărâte să contribuie activ la e-

forturile generale pentru crearea condițiilor de pace și securitate în Europa, Africa și în întreaga lume.

Reafirmând, ca țări în curs de dezvoltare, dreptul suveran al fiecărui stat la utilizarea resurselor și bogățiilor naționale în interesul său propriu și necesitatea sporirii eforturilor pe plan național și internațional, pentru a se asigura un progres mai rapid al economiilor tuturor țărilor în curs de dezvoltare, indiferent de ordinul lor social sau zona geografică din care fac parte, în scopul eliminării decalajului dintre ele și țările dezvoltate.

Convinse de necesitatea de a se trece la măsuri efective de încetare a cursului înarmărilor și de dezarmare generală, inclusiv măsuri parțiale de dezarmare militară și dezarmare în Europa și în alte părți ale lumii, cum sunt: retragerea trupelor de pe teritoriile străine, desființarea bazelor militare, crearea de zone demilitarizate.

Altfel spus, dreptul tuturor statelor la dezvoltare economică, socială și culturală independentă, dreptul de a participa la cooperarea internațională și de a avea acces neîntrerupt la cunoștințele științifice și tehnice moderne.

I. Proclamă voiața lor comună: de a largi și adânci relațiile lor prietenești și de cooperare în domeniile politic, economic, științific, tehnologic, cultural, artistic, turistic și uman;

de a dezvolta, pe baze reciproce a. avantajose, colaborarea economică

în multiple domenii și de a extinde schimburile comerciale, perfecționând metodele și instrumentele des-fășurării acestora;

de a facilita dezvoltarea schimburilor și a perfecționarea cooperării în domeniile învățământului, științei, culturii, artelor și sportului.

II. Proclamă voiața lor comună de a fundamenta relațiile dintre ele pe baza principiilor: de egalitate, de bună vecinătate și de respectare a intereselor proprii, în deplină libertate și fără nici un amenințare străin.

1. Dreptul inalienabil al fiecărui popor de a-și alege sistemul său politic, economic și social, corespunzător voinței și intereselor proprii, în deplină libertate și fără nici un amenințare străin.

2. Dreptul sacru al fiecărui stat la independență, libertate și suveranitate națională și obligația fiecărui stat de a trăi în pace și de a întreține relații de bună vecinătate cu celelalte state.

3. Dreptul suveran al fiecărui stat de a dispune de resursele sale naturale conform intereselor naționale.

4. Deplina egalitate în drepturi a tuturor statelor, indiferent de mărime, potențial, nivel de dezvoltare, de sistemul lor politic, economic și social și respectarea drepturilor inerente depline suveranității.

5. Dreptul inalienabil al fiecărui stat de a participa la examinarea și rezolvarea problemelor internaționale de interes comun.

6. Asigurarea avantajului reciproc în cooperarea dintre state în orice

(Cont. în pag. a IV-a)

COMUNICAT COMUN cu privire la vizita oficială în Republica Socialistă România a președintelui Republicii Volta Superioară, general Sangoule Lamizana

La invitația președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Volta Superioară, general Sangoule Lamizana, a făcut o vizită oficială în România între 11 și 15 iunie 1973.

Președintele Republicii Volta Superioară și personalitățile care l-au însoțit au vizitat, în timpul șederii în România, obiective industriale, agricole și social-culturale din București, Pitești și Brașov.

Pe întreg parcursul vizitei oaspetii vizitei s-au bucurat de o primire călduroasă, plină de afecțiune și ospitalitate, expresie a sentimentelor de prietenie și înțelegere care animă relațiile dintre cele două țări și popoare.

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, a avut convorbiri oficiale cu președintele Republicii Volta Superioară, general Sangoule Lamizana, la care au participat: din partea română: Emil Drăgulescu, vicepreședintele Consiliului de Miniștri, George Macovescu, ministrul Afacerilor Externe, Bujor Alimășan, ministrul Minelor, petrolului și geologiei, Angelo Miculescu, ministrul agriculturii, industriei alimentare și apelor, Vasile Pungă, consilier al președintelui Consiliului

de Stat, Alexandru Lăzăreanu, ambasadorul României în Volta Superioară, Constantin Stănescu, adjunct al ministrului Comerțului Exterior, Lucian Petrescu, director în Ministerul Afacerilor Externe, Nicolae Moldovanu, director în Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei.

Din partea Voltei: dr. Joseph Comombo, ministrul Afacerilor Externe, Tiemoko Marc Garango, ministrul Finanțelor și Comerțului, Felix Tiemtaraboum, ministrul Tineretului și Sportului, Pierre Ilboudo, ambasadorul Voltei Superioare în România, Gregoire Nana, deputat în Adunarea Națională, Francois Sekone, directorul Afacerilor politice în Ministerul Afacerilor Externe, Philippe Ouadrago, directorul geologiei și minelor, Sogbe Simon Some, consilier tehnic în Ministerul Planului, Jean Baptiste Ilboudo, consilier în Ministerul Afacerilor Externe.

În cadrul convorbirilor, care s-au desfășurat într-o atmosferă de sinceră prietenie și deplină înțelegere, cei doi președinți s-au informat reciproc asupra procesului de dezvoltare economică și socială din cele două țări, au analizat stadiul actual și perspectivele de dezvoltare a relațiilor bilaterale și au făcut un schimb de păreri cu privire la problemele internaționale de interes comun.

Partea română a exprimat întreaga sa considerație pentru realizările dobândite de Republica Volta Superioară în lupta sa pentru apărarea și consolidarea independenței politice și economice, pentru lichidarea sechelelor colonialismului și subdezvoltării, pentru valorificarea deplină a bogățiilor sale naționale, pentru îmbunătățirea condițiilor economice, culturale și sociale ale poporului, volze.

Partea Voltei a dat o înaltă apreciere succesorilor remarcabile obținute de poporul român în opera de edificare a societății socialiste, de crearea a unei economii avansate și a unei culturi moderne, de ridicarea nivelului de viață. Ea a acordat, de asemenea, o înaltă apreciere politicii externe a României, solidarității și sprijinului consecvent acordat mișcărilor de eliberare națională și țărilor state africane în lupta lor dreaptă pentru independență și progresul lor economic și social.

Analizând relațiile româno-volze, cele două părți au constatat cu satisfacție că acestea, deși se află la început, sunt foarte bune și că ele vor fi în continuare îmbunătățite.

(Cont. în pag. a IV-a)

„Astăzi, în jurul orei 10.30, posturile noastre de radio și televiziune vor transmite direct din Piața Palatului Republicii Adunarea populară organizată cu prilejul aniversării a 125 de ani de la Revoluția burghezo-democratică din 1848 și a unui sfert de veac de la naționalizarea principalelor mijloace de producție.

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU A PRIMIT ZIARIȘTI DIN REPUBLICA FEDERALĂ GERMANIA

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a primit, vineri dimineața, pe ziaristii Karl Neuman, șeful biroului din Viena al Televiziunii 1 (ARD), și Cristian Schmidt-Hauser, corespondent la Viena al Radiodifuziunii din RF Germania.

La primire au fost de față tovarășii Cornel Burtică, membru supleant al Comitetului Executiv, secretar al CC al PCR, și Constantin Mitea, consilier al președintelui Consiliului de Stat.

Cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu a acordat interviuri pentru Televiziunea 1 (ARD) și posturile de radio „Westdeutscher Rundfunk” din RF Germania.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a primit, vineri după-amiază, delegația oficială de ziaristi din Republica Federală Germania, care

face o vizită de documentare în țara noastră.

La întrevvedere au fost de față Cornel Burtică, membru supleant al Comitetului Executiv, secretar al CC al PCR, Ștefan Andrei, secretar al CC al PCR, Constantin Mitea, consilier al președintelui Consiliului de Stat, Ion Mărgineanu, director general al Agenției Române de Presă.

Cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întâlnit cordial cu ziaristii: Heinz Schewe, corespondent la Viena al ziarului „Die Welt”, Peter O. Ebel, șeful secției externe a revistei „Stern”, Siegmund Schelling, șeful secției politice a revistei „Welt am Sonntag”, Cristian M. Schone, adjunct al șefului secției politice a ziarului „Frankfurter Rundschau”, Lothar Labusch, redactor responsabil al ziarului „Kölnischer Stadt-Anzeiger”, Thomas Metz, redactor pentru probleme economice internaționale la revista „Wirtschaftswoche”, Nicolaus Prede, redactor de politică externă la Agenția DPA, Dirk Reinartz, fotoreporter

la revista „Stern”, Bruno Szobczyk, corespondent al Agenției DPA acce-ditat la București.

Răspunzând întrebărilor ce le-au fost adresate de oaspeții, președintele Consiliului de Stat a relevat unele aspecte ale dezvoltării economice și sociale a României, a expus poziția țării noastre într-o serie de probleme ale vieții internaționale, în special ale securității și cooperării pe continentul european.

În cursul întrevederii, șeful statului român a subliniat evoluția pozitivă a relațiilor de colaborare dintre Republica Socialistă România și Republica Federală Germania. În acest cadru, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că așteaptă cu plăcere vizita în RF Germania, exprimându-și convingerea că ea va marca un moment important în dezvoltarea raporturilor româno-germane, va contribui la extinderea conlucrării multilaterale dintre cele două țări și popoare, va servi, totodată, cauzelor păcii, destinderii, înțelegerii și cooperării în Europa și în întreaga lume.

MESAJUL TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ADRESAT PARTICIPANȚILOR LA FESTIVALUL NAȚIONAL DE LA VENEȚIA AL ZIARULUI „L'UNITA”

Dragi tovarăși,

Dragi prieteni,

Cu prilejul Festivalului de la Veneția al ziarului „L'Unita”, îmi este deosebit de plăcut să vă transmit, în numele Comitetului Central al Partidului Comunist Român, al poporului român și al meu personal, un călduros salut și urările noastre de succes deplin acestei tradiționale sărbători a presei comuniste din Italia.

Amplasarea manifestărilor pe care le prilejulește întregul festival ilustrează forța organizatorică și popularitatea de care se bucură Partidul Comunist Italian, sentimentele de dragoste și prețuire cu care este înconjurat de masele largi ale poporului. Sărbătorirea ziarului „L'Unita” se înfășoară astfel ca o puternică manifestare populară și a aderenței față de lupta și idealurile comuniste italiene.

Doresc să exprim, la această sărbătoare a voastră, dragi tovarăși și prieteni, stima și solidaritatea comunistilor români, ale întregului nostru popor față de Partidul Comunist Italian, față de prestigioasa sa activitate consacrată lămurii intereselor clasei muncitoare și poporului

italian, cauzelor păcii și progresului în lume.

Este un motiv de reală satisfacție pentru noi faptul că legăturile de solidaritate și colaborare tovarășească dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Italian s-au dezvoltat și s-au întărit continuu pe temelia trainică a marxism-leninismului și internaționalismului proletar, a respectului și încrederii reciproce. Cu deosebită plăcere îmi amintesc de întâlnirile și convorbirile avute în decursul ultimilor ani cu tovarășii Luigi Longo și Enrico Berlinguer, care au constituit prilejuri ferice de schimburi de idei și experiențe, de conlucrare fructuoasă pentru dezvoltarea raporturilor frățești dintre partidele noastre, în deplină concordanță alături cu interesele bilaterale, cât și ale cauzelor generale a unității mișcărilor comuniste și muncitorești internaționale.

Desigur, un factor stimulator al acestor legături este faptul că ele întăresc pe solul fertil al tradițiilor revoluționare prietenești româno-italiene. „Prietenia” popoarelor este unul dintre cele mai nobile sentimente caracteristice societății umane, și putem constata cu bucurie că

mileniile istoriei au conferit valori noi, legăturilor de origine, de limbă și cultură dintre popoarele noastre latine. Am convingerea că recenta vizită pe care am avut plăcerea să o fac în Italia, convorbirile pe care le-am purtat cu președintele Republicii Italiene, cu membri ai guvernului, documentele semnate — în primul rând, Declarația solemnă comună și Acordul de colaborare economică pe termen lung —, întâlnirile emoționante cu oameni muncii din clasa orășe și mari întreprindători italiene vor întări și mai mult aceste tradiționale legături, vor silui pe un plan superior relațiile de colaborare dintre România și Italia, spre binele reciproc al celor două popoare și pentru consolidarea păcii în lume.

În spiritul deplin concordant între principiile politice ale interne și externe, Republica Socialistă România întărește continuu prietenia și colaborarea cu toate țările socialiste, promovează relații largi cu țările care au pășit pe calea dezvoltării independente, cu toate statele lumii, fără deosebire de sistem social ml.

(Cont. în pag. a IV-a)

CU PLANUL SEMESTRIAL REALIZAT

FABRICA „REFACEREA”

Printre întreprinderile atârdeno care au obținut rezultate remarcabile în îndeplinirea sarcinilor din planul anual aferente perioadei expirată se numără și fabrica de conserve „Refacerea”.

Deși sarcina de creștere a planului de producție față de anul 1972 a fost mai mare cu 20 la sută, după primele cinci luni ale anului, colectivul fabricii raportează realizarea și depășirea planului la producția globală cu aproape 10 milioane lei.

Acest avans considerabil față de cifrele de plan a făcut posibilă realizarea integrală a planului semestrial cu 18 zile mai devreme. Succesele pe care colectivul fabricii le raportează în cadrul întrecerilor socialiste în cinstea zilei de 23 August se datorează așa cum spune directorul întreprinderii, tovarășul inginer Traian Moșu — în primul rând aprovizionării ritmice cu materia primă necesară procesului de producție, folosirii mai bune a capacităților de producție și a timpului de lucru. Putem arăta că, pentru a evita unele

goluri din producție care apar deseori din cauza neajurării fabricii cu legume și fructe în cantitățile necesare, întreprinderea dispune, începând cu acest an, de trei ferme proprii pentru legume și două pomelo.

În ce privește exportul, sarcina de livrare pe primele cinci luni a fost depășită cu aproximativ două milioane de lei valută din care 1.300.000 lei în devaliz libere. Această realizare capătă o semnificație deosebită dacă ne gândim că producția destinată exportului reprezintă 60 la sută din totalul producției întreprinderii. Printre produsele întreprinderii solicitate pe piața externă amintim: conserve de carne, de legume, de fructe, de tomate, must concentrat etc.

În aceste zile, întreprinderea se pregătește pentru intrarea în sezonul „forțe”. Începe campania conservelor de câșpi, creșe și vișine, care impune concentrarea tuturor forțelor pentru asigurarea unui ritm de producție intens, necesar folosirii fără pierdere a materiei prime de sezon.

S. M. A. SEBIȘ

În cinstea zilei de 23 August, colectivul de muncă de la SMA Sebiș, prin cele 9 brigăzi care deservesc tot atâtea cooperative agricole de producție, și-a îndeplinit sarcinile de plan pe semestrul I al anului curent, până la această dată, în proporție de 145 la sută. Totodată, după cum ne informează

tovarășul inginer Ion Popa, directorul unității, s-au executat și lucrări de bună calitate, care să asigure o recoltă sporită.

Printre frunzișii se numără tractoarele Pavel Versigan și Ion Bărbălele de la brigada din Birsă, Alexandru Popa din Culeș, Nicolae Budiu din Hodiș, Petru Haiduc din Sebiș și alții.

COLOANA DE MECANIZARE ȘI TRANSPORT FORESTIER SEBIȘ

Și colectivul de muncitori de la coloana unității de mecanizare și transport forestier Sebiș și-a îndeplinit sarcinile prevăzute pe perioada în care ne aflăm, menționând că la finele lunii mai a.c. planul global de producție a fost îndeplinit în proporție de 111 la sută. Frunzișii în întrecere sînt șoferii Ion Dan de la parchetul Zugău, Pavel Micloș de la parchetul Zimbru,

Nicolae Antal de la parchetul Luncoșu, Ion Filp de la parchetul Hurezu și alții.

Realizările coloanei au fost posibile și datorită faptului că s-a căutat mărirea capacității de transport. Astfel, o serie de mașini noi au fost prevăzute, cu remorci de 10 tone în loc de 5 tone, dublându-se astfel capacitatea lor de transport.

Pe șantierul Combinatului de Îngrășăminte chimice

O LUNĂ DE ZILE — 600 TONE
CONSTRUCȚII METALICE

Pe șantierul Combinatului de Îngrășăminte chimice, constructorii lucrează intens la îndeplinirea și depășirea angajamentelor asumate în cinstea zilei de 23 August. Convingeri că pot să îndeplinească și depășească termenul, ei nu precupestesc nici un efort pentru a dovedi acest lucru. Unul din obiectivele la care muncitorii au și început să lucreze este depășirea graficelor de lucru este depășirea de îngrășăminte vrac. Echipa de lucru condusă de Teodor Țirica a început aieri, de câteva zile, munca în plin la lucrările de construcții metalice. Aceste lucrări vor reprezenta în final nu mai puțin de 600 tone metal. Durata termenilor lor: o lună. Dar muncitorii vor să dovedească că termenul acesta poate fi scurtat printr-o organizare mai bună a lucrului de muncă și o gospodărire mai chibzuită a tuturor materialelor folosite.

MONTORII ÎN ÎNTECERE

Fiecare zi care trece reprezintă pentru montorii de pe șantierul Combinatului de Îngrășăminte chimice încă o dovadă că ei s-au înrolat cu hotărâre în întrecerea pentru realizarea și depășirea angajamentelor luate în cinstea zilei de 23 August. Între altele, după dovedirea, zilele acestea s-a început la halele compresorilor de la fabrica de amoniac montarea platformelor metalice și a estacadelor metalice. De asemenea, la centralele electrice de termoficare s-au ridicat primele cadre ale cazanului CP 12 (un cazan de apă de 50 t). Tot aici s-a început asamblarea construcțiilor metalice ale cazanului de apă fierbinte. Și, potrivit pregătirii intense care se face în cel mult o săptămână va începe montarea altor rezervoare.

O ÎNTREBARE LA CARE AM CĂUTAT RĂSPUNS ÎN SECȚIILE S.M.A. Sînt gata mașinile și utilajele spre a intra în lan?

Pe baza indicațiilor primite de la organele de resort, în toate cele 21 stațiuni de mecanizare a agriculturii din județ reparatul utilajelor ce vor funcționa în campania de recoltare trebuia încheiat până la data de 10 iunie a.c. Din investigațiile întreprinse pe teren de echipe de specialiști de la Truseni SMA reiese că acțiunea s-a încheiat în toate secțiile de mecanizare. Nu peste tot însă calitatea reparatului la combine și tractoare de balotat este corespunzătoare normelor tehnice prevăzute. În unele SMA, comisiile de recepționare a utilajelor au manifestat o slabă exigență față de modul cum acestea au fost reparate. Spre exemplu, la secția de mecanizare de la CAP formația Neagră (SMA Mișca) în ziua de 13 iunie mai existau de pus la punct două prese de balotat și o combină.

Cum explicați rămânerea în urmă a acestor importante acțiuni? — Am întrebat pe șeful secției, tovarășul Teodor Roșu.

— Sînt nou venit aici, dar din cele cunosc combine la care se lucrează acum a fost casată și numai ulterior conducerea SMA ne-a pus în vedere s-o reparăm, comunicându-ne că n-o primim pe cea nouă, promisă.

— De ce n-ați fost încă reparați presele de balotat? —

— Lipsesc aparatul de legat, pe care trebuia să-l procurăm zilele acestea, cît și unele mici piese necesare bunelor funcționări.

La un control mai amănunțit însă, efectuat de specialiștii Truseni, în prezența șefului de secție și a mecanicului de întreținere Emeric Mațeaș, les la iveală și alte deficiențe, evident mai grave decît de mare importanță pentru funcționarea unei combine în lan. Să concretizăm cele constatate. La o combină lipsa o anvelopă, la alta lanțul elevator era montat invers și nu avea apăsătoare la cardan. De asemenea, s-a mai

constatat montarea greșită a unor suruburi la toabă, ceea ce ar duce la spargerea boabelor, cît și utilizarea la reparat a unor piese uzate (cauciucul la raclele de la elevator).

La secția de mecanizare din Zerind, la prima vedere, lucrurile stau ceva mai bine. Toate combinele, presele de balotat și tractoarele sînt alinate și se pregătesc începerea probei cu boabe la combine. Șeful secției, tovarășul Alexandru Silagyi, și mecanicul de întreținere Ioan Hidiș, ne informează că în campanie vor lucra cu 6 combine și 4 prese de balotat. Pentru combină C-12 s-a asigurat și etanșat o remorcă rulare, secția dispune de stîmă și carburanți necesari. Cu prilejul controlului efectuat la combină, prese și tractoare s-au constatat unele deficiențe ca: joc la articulațiile cardanice, la grupuri conice și rulmenți, scurgeri de motorină, ulei etc.

La secția de mecanizare de la CAP Mișca, (unitatea este situată chiar la centrul administrativ al SMA) s-a constatat că cele 7 combine din care una C-12, recent primită în dotare, sînt gata de a lua startul în campania de recoltare. Nu același lucru însă se poate spune despre presele de balotat. Din cele trei existente numai două sînt în stare de funcționare, una mai trebuie pusă la punct.

Tovarășul Ludovic Varga, șeful sectorului reparat al SMA și locțiitorul organizatorilor de partid pe stațiune, ne spune că de două luni secția de la Mișca nu are mecanici de întreținere și că munca acestora a trebuit suplinită de alți mecanici, care într-o timp erau solicitați și la alte acțiuni. Tot el ne informează că unele curele aflate în magazii nu corespund cu dimensiunile reperului de la combină. Va fi necesară luarea unor măsuri pentru schimbare și adaptare.

Și la secțiile de mecanizare din

cadru SMA Curtici situația pregătirii pentru campania de recoltare este aproape identică cu cea amintită pînă acum. Este adevărat că, în paralel cu lucrările de întreținere a utilajelor și recoltarea furajelor, meșterii au depus eforturi susținute în vederea terminării cît mai grabnice a acțiunii de reparație a combinelor și presei de balotat. Cu toate acestea, zilele trecute la secția ce deservește cu lucrări CAP „23 August” din Curtici s-a constatat joc la articulațiile cardanice. De asemenea, suruburile de fixare a șinelor de toabă nu aveau nervurile orientate după cele ale șinelor, iar aparatul de tăiere era nereglat.

Asemănător se prezintă situația și la alte secții ale SMA cum ar fi Sînlău, Săvîrșin și Socodor. Peste tot ni s-a spus că s-a terminat acțiunea de reparații, s-au făcut probele cu boabe la combine și că în urma verificării mai trebuie efectuate unele „mici” reparații tehnice. Realitatea de pe teren denotă că așa zisele mici reparații tehnice au o mare importanță asupra procesului de funcționare a utilajelor.

Ne despart puține zile de momentul cînd se va da semnalul începerii recoltării. Conducerea SMA sînt obligate să rezolve, în timpul cel mai scurt, problemele legate de asigurarea pieselor de schimb necesare la combine și prese, întrucît sînt garantate termenii de livrare a acestor piese. Conducerea CAP au obligația să urmeze nominalizarea sarcinilor venite de la conducerea SMA și să rezolve problema sacilor, sănișilor și a colectoarelor de pleavă, astfel, întrucît din noua recoltă să nu se risipească.

Ing. P. SEPTIMIU
E. JUCU

Informația pentru toți

Teatrul Nottara din București prezintă în sala Teatrului de stat din localitate, în zilele de 18 și 19 iunie, ora 20, spectacolul „Cel găse” în premieră pe tară de Frederic Dard și Robert Hossein. Din distribuție fac parte printre alții Ion Dichieanu, George Constantin, Val Săndulescu, Ștefan Iordache, Emil Hossu, Ion Boc, Dorin Varga, Constantin Brezeanu și Mircea Angelescu.

În grădina Teatrului de vară va avea loc mîine, cu începere de la ora 10 a.m. faza zonală a festivalului „Cîntecul, jocul și portul popular din Țara Zărandului”. Își vor da concursul formații de dansuri, grupuri și soliști vocali și instrumentali selecționați în elapă a II-a a festivalului din localitățile Pecica, Nădlac, Semeș, Felac, Sîntana, Zărandul Nou, Zerind, Satu Nou, Chișineu Criș și Arad.

Pînă la 22 iunie a.c. se mai pot face înscrieri prin Agenția BTT Arad pentru excursiile ce se vor organiza în Franța, Anglia, Franța — Belgia — Olanda, Franța — Maroc, Algeria, R.F. Germania, Japonia și Italia.

Tinerii vor beneficia din partea organizațiilor UTC de 45 la sută din costul excursiilor. Informații suplimentare se pot obține de la Agenția BTT.

Informăm pe cei interesați că la încheierea unui contract de vânzare-cumpărare de imobile situate în mediul urban, sînt necesare următoarele acte: autorizația de înstrăinare eliberată de către comitetul executiv al consiliului popular municipal sau orășnesc (serviciul sistematizării), extras de carte funciara (se eliberează de către Notariatul de stat), adeverință de nechestrare, eliberată de secția funciara.

Dacă imobilul este situat în mediul rural, autorizația de înstrăinare se înlocuiește cu un certificat eliberat de consiliul popular din care să rezulte că imobilul se află în vala satului, că nu este expropriat.

Dumînică, se vor desfășura jocurile penultimei etape a Campionatului categoriei A de fotbal, la programul întâlnirilor: Steagul roșu — Universitatea Cluj Petrolul — Steaua CSM Reșița — FC Constanța; CFR Cluj — Sportul Studențesc; Rapid — FC Argeș, Jiul — ASA Tg. Mureș; Dinamo — SC Bacău, Mecul UT Arad — Universitatea Craiova a fost oprit pentru 24 iunie.

Cupa României — ediția 1973-1974 programează partidele etapei a II-a, faza județeană, cu care ocazie 46 de echipe din campionatul orășnesc, municipal și județean vor susține întâlniri.

Pe terenul Gloria va avea loc un joc de baraj pentru promovarea în campionatul județean I de fotbal între echipele Electrica Lipova și Înfrățirea Iratoșu.

Dumînică, 17 iunie, începînd cu ora 17, va avea loc pe terenul Motorul serbarea sportivă școlară a elevilor de la Liceul nr. 6.

CONCERTE

Orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat Arad, prezintă azi, 16 iunie 1973, ora 20 și duminică, 17 iunie 1973, ora 11, în sala Palatului cultural, CONCERT SIMFONIC.

Dirijor: ELIADOR RĂU. Solista: HELENE BOATWRIGHT — S.U.A. În program: J. S. Bach: Suite a III-a în Re major; J. S. Bach: Arle din Cantata 202 „Welchert nur Be trübte Schatten”. Valsuri celebre pentru cor și orchestră.

TEATRE

TEATRUL DE STAT

Azi, 16 iunie, ora 20: Omul căruia... abonament seria G (Teba, Libertatea, Refacerea, U.M.A.I.A.).

Dumînică, 17 iunie, ora 16: Omul căruia... la ora 20: Antigona, abonament seria I (P.T.T., Spitalul de adult și copil, I.L.F.).

Abonații restanți sînt rugați să-și reînnoiască locurile la agenția de bilete pentru oricare din spectacolele programate.

CINEMATOGRAFE

DACIA: Cowboy. Orele: 9.30, 12.15, 18.20, 20.30. Pe timp favorabil de la ora 21 în grădina de pe malul Muresului.

STUDIO: Tecumseh. Orele: 10, 12, 14, 16, 18, 20.

MURESUL: Ce se întîmplă, doctor? Orele: 10, 12.30, 15, 17.30, 20. Pe timp favorabil de la ora 21 în grădina.

TINERETULUI: Eliberarea lui B. Jones. Orele: 11, 14, 16, 18.15, 20.30. Pe timp favorabil de la ora 20.30 în grădina. La ora 9.30: filme documentare.

PROGRESUL: Ferma din Arizona. Seria II. Orele: 16, 19.

SOLIDARITATEA: Cu mîinile curate. Orele: 17, 18.

GRADISTEA: Trei din Virginia. Orele: 17, 19.

LIPOVA: O floare și doi grădinari. Seria II.

INEU: Vacanța la Roma. CHIȘINEU CRÎȘ: Filiera.

GRUPUL ȘCOLAR DE CONSTRUCȚII ARAD

ANUNȚA

Înscrierea candidaților la liceul de specialitate curs de zi pînă în 21 iunie 1973 inclusiv, la următoarele specialități:

- construcții civile,
- instalații în construcții,
- drumuri și poduri.

De asemenea se fac înscrieri și pentru Școala profesională curs de zi, pînă în ziua de 5 iulie 1973, pentru următoarele meserii:

- zidari betonisti,
- dulgheri parchetari,
- montatori prefabricate,
- fierari betonisti,
- mozaicari-faianțari,
- tinichigii în construcții,
- lăcătuși confecții metalice,
- mecanici utilaje,
- instalații sanitare,
- instalații încălzire,
- instalații electrice.

Informații suplimentare la secretariatul școlii din Calea Victoriei nr. 1-3. (762)

Combinatul de prelucrare a lemnului Arad

calea Aurel Vlaicu nr. 14

RECRUTEAZĂ

absolvenți a 8—10 clase elementare, pentru a urma școlile combinatului în următoarele meserii:

- tipnari mobilă artistică,
- tapițeri,
- lăcătuși,
- electricieni.

Formele de școlarizare sînt prin școala profesională și ucenicie la locul de muncă, elevii beneficiind de burse și toate drepturile prevăzute de legile în vigoare.

Înscrierile se fac zilnic între orele 7—15 la sediul combinatului, biroul învățămînt.

Se primesc candidați și din județele Bihor, Timiș, Hunedoara, Alba, Cluj și Satu Mare. (751)

Întreprinderea textilă Arad

str. Poetului nr. 1/c

INCADREAZĂ ÎN MUNCA

— un conducător auto-macaragist. Încadrarea și salarizarea conform HCM 914/1968 și Legii 12/1971.

Informații la serviciul personal învățămînt și salarizare al întreprinderii, zilnic între orele 7-15. (753)

Uniunea județeană a cooperative tivelor meșteșugărești Arad

ANUNȚA

concurs de admitere în anul I, pentru ucenicie la locul de muncă în cooperative meșteșugărești din municipiul și județul Arad în 30 de meserii.

Înscrierea are loc în perioada 15 iunie—4 iulie 1973.

Cei interesați se pot adresa la biroul personal-învățămînt al UJCM-Arad, B-dul Republicii nr. 87, telefon 16.9.68 și la birourile personal-învățămînt al cooperativeelor meșteșugărești. (764)

T. A. P. L. ARAD

INCADREAZĂ ÎN MUNCA

— muncitori necalificați (bărbați pentru transportul mărfurilor).

Cei interesați se vor adresa biroului personal, str. A. France nr. 13. (765)

TELEVIZIUNE

Simbătă, 16 iunie

9.00. Curs de limba germană. Lecția a 53-a. 9.30. A fost odată ca ni ciodată... „Floarea de piatră” (I). 10.00. Telex. 10.05. Ansamblul folcloric: „Tarina”. În jurul orei 10.30. Transmisune directă din Piața Palatului Republicii de la adunarea populară organizată cu prilejul aniversării a 125 de ani de la Revoluția burgheză-democratică din 1848 și a unui sfert de veac de la naționalizarea principalelor mijloace de producție. 12.30. Cărți și idei. 13.00. Telex. 16.00. Telex. 16.00. În actualitate — școala „Cum formăm un specialist modern”. 16.20. Barzi și rapsozi. 16.30. Emisiune în limba germană. 18.15. Rîm, tinerețe dans. Telex. 73. Transmisune de la Galați. 19.00. Biroul știrilor. În cîntec, năle, cîntare”. Omul de cul-

Întreprinderea de strunguri Arad

RECRUTEAZĂ

candidați pentru cursurile de calificare gradul I, în meseriile de:

- găuritori-filetator,
- frezor pe freze portale.

Condiții: să aibă 7-8 clase și 18 ani împliniți la terminarea cursului.

Durata de școlarizare 6-8 luni.

De asemenea încadrează în muncă:

- strungari,
- montatori prefabricate,
- frezori,
- găuritori,
- macaragiști,
- primitori-distributori,
- electricieni,
- muncitori necalificați.

Încadrarea și salarizarea se face conform Legii nr. 12/1971 și HCM 914/1968.

Informații suplimentare la serviciul personal al uzinei. (763)

Întreprinderea de vagoane Arad

INCADREAZĂ ÎN MUNCA

- strungari în fier,
- frezori, rabotori,
- lăcătuși,
- sudori electrice și autogeni,
- forjari,
- manevranți,
- macaragiști,
- muncitori necalificați.

DE ASEMENEA ÎNCADREAZĂ

MUNCITORI necalificați, absolvenți ai școlii generale de la vîrsta de 18 ani pentru a fi calificați prin cursuri de scurtă durată în următoarele meserii:

- strungari în fier,
- frezori, rabotori,
- lăcătuși,
- sudori,
- macaragiști.

precum și elevi de liceu și alte școli, cu vîrsta de 17 ani împliniți, pe perioada vacanței de vară, în posturi de muncitori necalificați.

Cei interesați se vor adresa serviciului personal-învățămînt-salarizare al întreprinderii. (737)

I. P. C. BRAȘOV Secția prefabricate Arad

str. Pădurii nr. 6

Încadrează în muncă

— trei electricieni categoria 2—6.

Încadrarea și salarizarea se face conform Legii 12/1971 și HCM 914/1968.

Informații suplimentare la biroul personal al secției. (761)

Simbătă, 16 iunie

PROGRAMUL I

6.00 Radioprogramul dimineții. 8.30 La microfon, melodia preferată. 9.00 Buletin de știri. 9.30 Muzică ușoară. 10.00 Radiojurnal. 10.30 Radiorecording. 11.00 Buletin de știri. 11.30 Știri tehnice, fanfaze. 11.40 Participanți la concursul Steaua fără nume. 18.00 Orele serii. 20.45 Concert. 21.21 Moment poetic. 22.00 Radiojurnal. 24.00 Buletin de știri. 0.03—6.00 Estradă nocturnă.

PROGRAMUL II

7.00 Radiojurnal. 8.45 Selecțiuni din opere. 9.30 Buletin de știri. 14.30 De la teatru pentru toți. 16.00 Radiojurnal. 16.30 Intermezzo simfonic. 17.00 Buletin de știri. 17.45 Duete din opere. 18.40 Recital de operă. 19.00 Buletin de știri. 19.20 Lecturi literare. 20.00 Concert simfonic. 22.00 Romane. 22.30 De la teatru la sextet. 23.05 Muzică simfonică. 24.00 Un cîntec străbate lumea — muzică de estradă. 0.55—1.00 Buletin de știri.

LOTO. Tragera din 15 iunie:

I: 34, 35, 67, 90, 3, 18, 60, 56, 87.

II: 39, 44, 11, 78, 27, 47, 16, 19, 37.

LA ORDINEA ZILEI: BACALAUREATUL ȘI CONCURSURILE DE ADMITERE ÎN LICEE ȘI ȘCOLI PROFESIONALE

- Ce a întreprins școala în sprijinul elevilor?
- Tendințe în orientarea profesională

Pe bulevardul Dragalina, care ar putea fi numit și bulevardul școlilor, se află mai multe clădiri impunătoare destinate tineretului, adevărate cetăți ale învățării. Ne-am oprit la două din ele pentru a consemna aspecte ale activității care, acum, în preajma sfîrșitului de an școlar, în preajma confruntărilor decisive — bacalaureatul și concursurile de admitere — a intrat într-o fază de mare febrilitate. Două contingente de elevi, cei care termină anul IV de liceu și cei care termină clasa a VIII-a generală, se află într-un moment important al vieții lor, moment de opțiune și încercare a forțelor, marcînd sfîrșitul unei etape și începutul alteia.

Liceul nr. 2. Directoarea Marina Poștea ne vorbește despre modul în care școala a căutat să vină în sprijinul elevilor care se află în pragul bacalaureatului și al concursurilor de admitere, pentru a le oferi șanse cît mai mari de reușită.

— În acest an școlar, 78 de elevi au absolvit în școala noastră anul IV de liceu. Pentru ei și pentru cei peste 100 de elevi care au terminat cursurile clasei a VIII-a generală, pregătirea specială a început încă din toamnă la toate disciplinele care constituie obiecte de examen. De altfel, în acest sens au fost și indicațiile de la Ministerul Educației și Învățămîntului. Pentru elevii anilor IV, consultațiile s-au organizat după amiezile, la ora 18, iar orarul a fost alcătuit de-așa manieră ca elevii să poată participa la toate obiectele care intră în profilul bacalaureatului. Am participat la numeroase ore de consultații de-a lungul anului și am remarcat faptul că cel mai adesea ele nu erau o simplă repetare a oricărui curs, ci au constituit un prilej de aprofundare a cunoștințelor, de tratare a lor la un nivel superior, într-o viziune de sinteză. Consultațiile fiind facultative, frecvența bună a elevilor la profesorii care au folosit astfel de metode dovedește utilitatea lor. Menționăm însă că seminarele recapitulative științifice au fost posibile numai după un temeinic studiu individual din partea elevilor. De aceea, o participare activă la consultații nu au putut avea decît elevii care au învățat, au repetat și au citit anticipat bibliografia. Personal sînt convins că cei care n-au procedat așa, consultațiile nici n-au putut să le folosească prea mult.

Tot în ajutorul elevilor din anul

IV am organizat și cursuri de pregătire pentru admiterea în învățămîntul superior, sfîrșind că nu pentru toți elevii materiile de bacalaureat coincide cu cele de admitere.

— Odată cu începerea cursurilor au început și orele de consultații? — Nicîl vorbă. Din 26 mai, care a fost ultima zi de școală pentru cei din anul IV, pînă în 15 iunie, au avut loc de asemenea consultații de trei ori pe săptămîină, lăsîndu-le absolvenților cîte trei zile libere pentru studiu individual.

— Ce s-a întreprins pentru elevii clasei a VIII-a generală?

— Ca și pentru cei din anul IV liceu, și pentru aceștia consultațiile la obiectele de examen au început din toamnă și s-au ținut cu regularitate. Ei aveau mai puțin ore, consultațiile au putut să fie fixate la ora 13, după terminarea cursurilor.

— Care este în genere orientarea elevilor în acest an, spre ce facultăți, școli sau locuri de muncă se îndreaptă?

— În ce-i privește pe absolvenții de liceu, majoritatea vor încerca, după cum decideră, să dea concurs de admitere în învățămîntul superior și în școli postliceale. Ceea ce se observă în acest an, spre deosebire de cel precedent, este o mai fermă orientare spre facultățile tehnice și școlile postliceale. La fel și absolvenții clasei a VIII-a tind, în număr mult mai mare decît în trecut, spre licee de specialitate, mai ales industriale și spre școli profesionale.

La liceul „Ioan Slavici”, am purtat o discuție pe aceeași temă cu directorul Alexandru Roz.

— Liceul nostru are în acest an 177 de absolvenți din șase clase, dintre care două reale, una umană, una specială de fizică, una specială de sport și una a secției maghiare. Într-aceștia sînt mulți elevi buni și unii chiar foarte buni. Pregătirea suplimentară pentru bacalaureat s-a făcut pe mai multe căi. În virtutea unor indicații ale Ministerului Învățămîntului, am înființat grupe de elevi pe obiecte, în funcție de opțiunile lor. Aceste grupe au ore în plus față de program, elevii reușind să aprofundeze în cadrul lor materialele pentru care aveau un interes special. Orele efectuate de profesori cu aceste grupe erau socotite ore la catedră și retribuibile ca atare. Pentru activitatea în aceste grupe elevii sînt notați și dacă nota lor coboară sub o anumită limită, în anul următor nu mai

pot participa la această pregătire specială. Astfel de grupe au funcționat în acest an școlar pentru biologie, limba engleză, matematică și chimie.

În afară de aceasta s-au ținut cu regularitate, începînd din toamnă, consultații pentru anul IV, la obiectele de bacalaureat și pentru clasele a VIII-a generală la obiectele de concurs. În aceeași ordine de idei sînt amintiți și cercurile de elevi pe materii care și-au propus, la fel, aprofundarea materiilor pentru bacalaureat și concursurile de admitere. În intervalul dintre terminarea cursurilor și bacalaureat, candidații au beneficiat la fel de consultații, fiecare clasă avînd la dispoziție de trei ori cîte optsprezece ore, adică 54 ore pentru recapitularea și sistematizarea materiilor.

— Se pare că profesorii au depus mari eforturi suplimentare pentru buna pregătire a elevilor.

— Așa este, dar nădăjdul că aceste eforturi vor fi răsplătite de înalta lucrărilor și a răspunsurilor pe care le vor da la examen. Accentuez că alți la bacalaureat cît și la concursurile de admitere. În intervalul dintre terminarea cursurilor și bacalaureat, candidații au beneficiat la fel de consultații, fiecare clasă avînd la dispoziție de trei ori cîte optsprezece ore, adică 54 ore pentru recapitularea și sistematizarea materiilor.

— Ce credeți despre opțiunile profesionale ale elevilor? Le considerați realiste și în concordanță cu cerințele și posibilitățile existente?

— Intrucît cît puțin pînă acum liceul de cultură generală nu-i dă tîrînului și o meserie, mi se pare îndreptățită dorința lor de a se specializa într-un domeniu sau altul. Porînd însă de la ancheta făcută de profesorul nostru consilier în probleme de orientare profesională, cred că prea mulți absolvenți vizează locuri în instituțiile de învățămînt superior și prea puțini se orientează spre școli tehnice postliceale, sau alte posibilități de calificare într-o profesune. O alegere făcută judicious este folositoare atât pentru individ cît și pentru societate. Noi le dorim tuturor să facă alegeri bune, pe care pot să le ducă la bun sfîrșit.

Discuție consemnată de
STELA GABOR

Laurul din rezervația botanică de la Zimbru

Plantă răspândită pe coasta sudică a vesticii a Europei, este reprezentată în țara noastră, ca o raritate botanică, pe o suprafață redusă de circa 400 m.p. în pădurea din satul Zimbru, comuna Gurahonț, județul Arad, la locul numit Dosul Laurului. Stajunea de la Zimbru reprezintă punctul cel mai nordic față de aria sa balcanică și cel mai estic față de aria sa atlantică.

Valoarea litogeografică-istorică a Laurului ne determină să popularizăm această plantă în dorința de a o păstra pentru ca și generațiile viitoare să aibă posibilitatea s-o admire ca pe un relict quaternar, cînd avea o valoare geografică mai mare. A rămas pe aceste meleaguri ca într-o oază, în mijlocul alburilor geologici.

Plantă de origine mediteraneană, Laurul, a rezistat întotdeauna în vremurile datorită protecției altor plante mai mari, acimulându-se. Laurul este un arbust cu o înălțime de 3-5 m. cu ramuri lucioase de culoare verde. Frunzele persistente, cu pețiolul scurt, cu marginea ondulată și glabă, cu aspect de un verde închis. Localnicii nu-și amintesc să îl văd arbuștii cu flori și fructe. În actualitate este un exemplar discret de felul cum luptă viața. Aici cînd factorii de mediu se mo-

difică și creează condiții vitrege de existență. Planta a recurs la ultimul mijloc de reproducere pe care viața i-l oferă spre a-l opune pieirii, la înmulțirea prin marcotaj natural.

Planta este numită de localnici „Laur” și de la ea a primit numele și pădurea în care trăiește — „Dosul Laurului”. Interesante ar fi cercetările de toponimie, prin care să se arate cum s-a ajuns la numirea de „Laur” a plantei. În trecut de aici se trimiteau exemplare pe la curțile la-

te de păduri seculare. Distanța de 20 km se poate face și cu mașina, pînă aproape de loc, dar și pe jos se oferă ochiului peisajul admirabil și scutește orice oboseală. Valea răcoasă este cu multe izvoare cristaline. Simți aerul ozonat și îmbibat puternic cu mirosul de flori de fln. Drumul prezintă o mare diversitate recreativă și prilej de plăcută drumeție. Fantezia celui mai desăvîrșit artist n-ar fi putut realiza nestrîșnită gamă de culori pe care natura le-a

dragostea pentru această plantă pură verde, podoabă a pădurii, se reclamă o îngrijire deosebită de către om, așa cum legea ocrotirii — bunul simț — o cere.

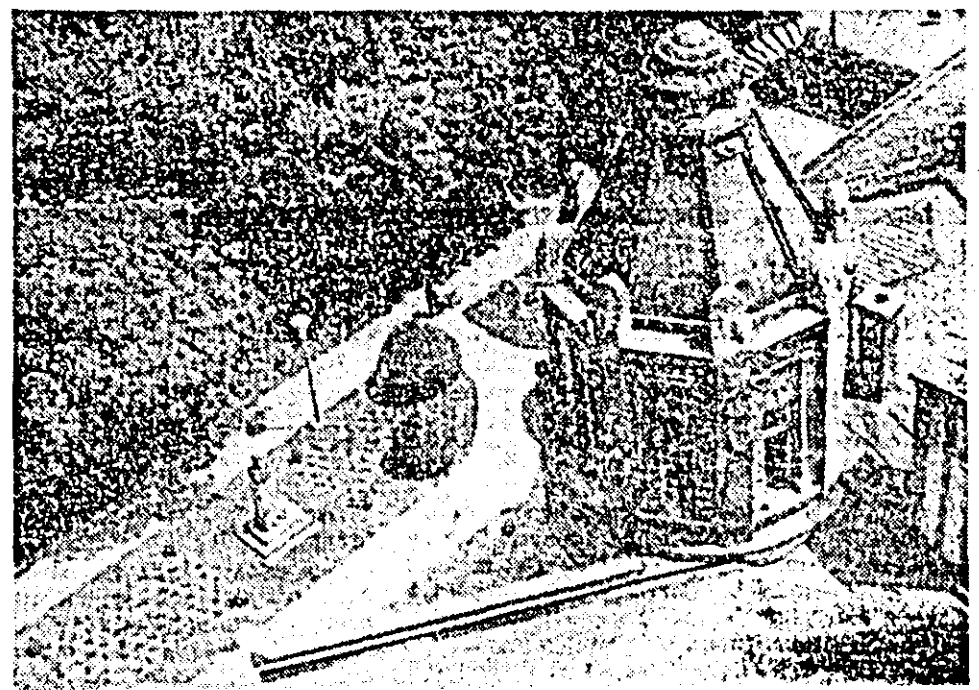
Se poate învăța însă în drumul de la Gurahonț la Zimbru, și o pagină de istorie a gloriei poporului nostru. Vizitatorul are prilejul să cunoască bogatul folclor local al așezărilor omenești, cu vechi tradiții, cu o armonie în construcții, frumusețe în port, dans și cîntec popular de o rară măiestrie. Interiorul, ca și exteriorul locuințelor, impresionează, totul fiind lucru de mînă, făcut cu mîgălă și fantezie. Todeauna pe aceste meleaguri a răsunat ca și astăzi în același grăi: vorba, cîntecul și dansul românesc.

— Ascultă Eliza, de ce te-ai cerat cu Eduard?
— Fîndcă știe numai cîntece îndecente!
— Și a îndrăznit să-ți le cînte?
— Nu, le-a fluierat.

— Un client atrage ospătarilor atenția:
— Toverășe, nu mai ține trip-tura cu mîna; ai să te frigi la degele.
— Da, aveți dreptate, e fierbinte, dar nu mai vreau să cadă și a treia oară pe jos.

— Sînt ferecili Maria mi-a declarat că sînt cel mai frumos bărbat dintre toți pe care îi cunoaște.
— Și ai de gînd să te însori cu o fată care te minte de pe acum?
— Cine te-a necăjit așa de rău?
— Auzi, dragă, mi-a telefonat soțul fetei mele soții și m-a făcut cu ou și cu oțet: cîcă nevastă-sa nu știe să gătească...
(După „Krokodil”)

GH. ȘERB
comuna Gurahonț

Un aspect inedit al Pieții Xenopol din Arad.
Foto: J. VIRGILIU

SĂ CUNOAȘTEM FRUMUSEȚILE JUDEȚULUI

titundăriilor și pentru a fi cultivate în parcuri.

Stajunea cu Ilex se află pe versantul sud-estic spre valea Luștilor la o altitudine de 630 m, din masivul Runcu de 847 m. În vecinătate spre est are vîrful Păltineasa de 813 m și muntele Codru Moma de 930 m, iar spre sud vîrful Chicerolle de 730 m altitudine. Pădurea din jur este reprezentată prin stejar, fag și plan-tații de conifere. De la Gurahonț spre Zimbru, pînă la rezervația naturală, înălțimii sfîrșesc calcaroase, vîl umbrite, drumăvi însoțite și esteti-cul realizat în adevărate parcuri natu-rale și poteni înmiresmate, străjui-

dăritul și cizelat cu măiestrie. În a-pelele praterelor dolnice, cînd încet, cînd mai zgomotos, cîntec de apă și de păsări, amestecat cu zumbetul al-binelor în jurul florilor. Splendorile peisagiste ce se întîlnesc în drum, plantațiile seculare de specii rășinoa-se de mare valoare economică — duglas, larice, molid, pin și brad — satisfac și pe cel mai pretențios iubitor de frumos și atrag amatorii de vinătoare și pescuitul păstrăvilor, locuri deosebite de atractive.

Pentru vechimea îndepărtată și

Gura lumii...

— Ascultă Eliza, de ce te-ai cerat cu Eduard?
— Fîndcă știe numai cîntece îndecente!
— Și a îndrăznit să-ți le cînte?
— Nu, le-a fluierat.

— Un client atrage ospătarilor atenția:
— Toverășe, nu mai ține trip-tura cu mîna; ai să te frigi la degele.
— Da, aveți dreptate, e fierbinte, dar nu mai vreau să cadă și a treia oară pe jos.

— Sînt ferecili Maria mi-a declarat că sînt cel mai frumos bărbat dintre toți pe care îi cunoaște.
— Și ai de gînd să te însori cu o fată care te minte de pe acum?
— Cine te-a necăjit așa de rău?
— Auzi, dragă, mi-a telefonat soțul fetei mele soții și m-a făcut cu ou și cu oțet: cîcă nevastă-sa nu știe să gătească...
(După „Krokodil”)

GH. ȘERB
comuna Gurahonț

BALADA LUI AVRAM IANCU

— fragment —

Pe-un pîcior de plozi
S-a născut un crai
Mîndru, luminat,
Iancu i-a chemat
Iancu, iu de munte,
Bun ca un pîrîie,
Om de Apuseni,
Cîntec peste viem.
Frunzuliță creșă
Iancu, dor de viață,
Zbor se preface
Cînd el cuvînta
Bine ca să fie
Peste neam și glie,
Dreptate să nască,
Binele să-i crească:
— Voi, toți frații mei,
Mîndri pui de lei,
Statu-mi ascultați
Și să-l judecați
Bine și mai bine
Ne-nșelați de nîme,
Bine și mai tare
Luminăți de soare.
Dacă bun o fi,
Lupta o porni
Cum Horea a zis
Și cum este scris,
Cum am auzit
De cînd ne-am trezit
Și cum am simțit
Toți ce ascultau
Mi se închinau —
La stea îndăltă
Din Vidra sculată,
La soare-răsare
Iancu, domnul mare,

Bine le-ascultă,
Coasele-nșeapă
Cu lănci să luptați,
Din plumbi și cloace
Faceți buzdușane,
Iar voi meșteri mari,
Moșii mei lemnari,
Mîndri de aur, bune,
Faceți să răsună
În vale și munte
Tunuri tot mai multe,
Calea să se oureze
Pentru hide urmel

Dușmanul pîngînd,
Moșii învingînd
Și așa grînd:
— Hei! dușmanul noș!
Totu-i fără rost,
De-foaie pieri
Pînă bine-o fi,
Că ne-am săturat
De jug blestemat
Și de iobăcie
Și de sărăcie
Și de dări și toate
Care ne-au fost parte...
Iancu-i împărat,
Domn nu s-or culca
Și nu or cînta
Și n-or mai cînta
Și n-or mai juca,
Pînă pîduri durmînd,
Pînă copaci suînd
Și apoi lugînd.

Vorbele-i ardeau
Arme se făceau:
Sus pe la păduri
S-năuceau securi,
Jos pe vîlcea
Coase se-nșeapă,
Iară cel fierat,
Meșteri lăzari,
Fierul îl roșea
Sulții se făceau,
Cai se potcoavea
Cu bune potcovele
Pentru drumuri rele.
Locuri de sub munte,
În poteni ascunse,
Lemnari aduna
Tunuri se făceau
Pentru apărare
Și de război.

Frunză de pe coaste
Iancu, domn de oaste.
Mî se uita, trate,
Peste mînti și ape,
Dușmanul să-l vadă
Să mi se repeadă
Ca să-l nimicească,
Răul să-l stîrpească.
Din dorința plină
Îi creștea jumînd
În ochi de vloare,
Mîndre două stele:
Din brazii bătrîni,
Peste mînti și pîrîie.
Aripi îi creștea
Și se îndălta
Sus și tot mai sus
Cu puteri de urs,
Sus și tot mai tare
Cu puteri de soare,
Precum el dozea
Și așa spunea:
— Voi, volnicii mei,
Mîndri pui de lei,
Securi meșterii!

Munții se legăna
Dușmanul pierdea,
Oastea-i lugădea
Și îi prăpădea
Între vîl adînci
Pe sub negre stînci.
Cercul se lăsa
Și îi înghitea
În săgeți de toc
Ca să n-aibe loc
Pe pîmînt cu floare
Cu rază de soare.
Frunza viu cînta,
Iancu cuvînta:
— Am învins al mei,
Frați și pui de lei.
Cu lăncea în mîna
Armaia strălînd
Cum Horea a zis
Și cum este scris,
Cum am auzit
De cînd ne-am trezit
Și cum am simțit
Cîi noi am trăit
Glasul lui heribinte
Răsuna nălnie.
Vorba lui de dor
S-auzea ușor
Peste mînti și vîl
Pe întinse cîi,
Chîpuit lui de soare
Rămînd chemare
Pentru veșnicie
Așa cum se stie.

Pe-un pîcior de plozi
S-a născut un crai
Mîndru, luminat,
Iancu i-a chemat
Iancu, iu de munte,
Bun ca un pîrîie,
Om de Apuseni,
Cîntec peste viem.
Frunzuliță creșă
Iancu, dor de viață,
Zbor se preface
Cînd el cuvînta
Bine ca să fie
Peste neam și glie,
Dreptate să nască,
Binele să-i crească:
— Voi, toți frații mei,
Mîndri pui de lei,
Statu-mi ascultați
Și să-l judecați
Bine și mai bine
Ne-nșelați de nîme,
Bine și mai tare
Luminăți de soare.
Dacă bun o fi,
Lupta o porni
Cum Horea a zis
Și cum este scris,
Cum am auzit
De cînd ne-am trezit
Și cum am simțit
Toți ce ascultau
Mi se închinau —
La stea îndăltă
Din Vidra sculată,
La soare-răsare
Iancu, domnul mare,

Pe-un pîcior de plozi
S-a născut un crai
Mîndru, luminat,
Iancu i-a chemat
Iancu, iu de munte,
Bun ca un pîrîie,
Om de Apuseni,
Cîntec peste viem.
Frunzuliță creșă
Iancu, dor de viață,
Zbor se preface
Cînd el cuvînta
Bine ca să fie
Peste neam și glie,
Dreptate să nască,
Binele să-i crească:
— Voi, toți frații mei,
Mîndri pui de lei,
Statu-mi ascultați
Și să-l judecați
Bine și mai bine
Ne-nșelați de nîme,
Bine și mai tare
Luminăți de soare.

Pe-un pîcior de plozi
S-a născut un crai
Mîndru, luminat,
Iancu i-a chemat
Iancu, iu de munte,
Bun ca un pîrîie,
Om de Apuseni,
Cîntec peste viem.
Frunzuliță creșă
Iancu, dor de viață,
Zbor se preface
Cînd el cuvînta
Bine ca să fie
Peste neam și glie,
Dreptate să nască,
Binele să-i crească:
— Voi, toți frații mei,
Mîndri pui de lei,
Statu-mi ascultați
Și să-l judecați
Bine și mai bine
Ne-nșelați de nîme,
Bine și mai tare
Luminăți de soare.
Dacă bun o fi,
Lupta o porni
Cum Horea a zis
Și cum este scris,
Cum am auzit
De cînd ne-am trezit
Și cum am simțit
Cîi noi am trăit
Glasul lui heribinte
Răsuna nălnie.
Vorba lui de dor
S-auzea ușor
Peste mînti și vîl
Pe întinse cîi,
Chîpuit lui de soare
Rămînd chemare
Pentru veșnicie
Așa cum se stie.

Pe-un pîcior de plozi
S-a născut un crai
Mîndru, luminat,
Iancu i-a chemat
Iancu, iu de munte,
Bun ca un pîrîie,
Om de Apuseni,
Cîntec peste viem.
Frunzuliță creșă
Iancu, dor de viață,
Zbor se preface
Cînd el cuvînta
Bine ca să fie
Peste neam și glie,
Dreptate să nască,
Binele să-i crească:
— Voi, toți frații mei,
Mîndri pui de lei,
Statu-mi ascultați
Și să-l judecați
Bine și mai bine
Ne-nșelați de nîme,
Bine și mai tare
Luminăți de soare.

VITALIE MUNTEANU

CE ȘITI DESPRE ISTORIA CIOCOLATEI?

Ciocolata, acest aliment gustos, hrănitor și reconfortant, are o istorie îndelungată. Mexicanii, căci europenii în Mexic au descoperit-o, consideră că arborele de cacao ar fi crescut din semințele fructelor aduse din paradis de către zeul Ior, Quetzalcoatl, pentru a fi date illoz soarelui, trăitorii pîrîie pîmîntului. De altfel, în mod științific, arbo-rele de cacao se numește „Theobroma”, cuvînt care, în limba aztecă, înseamnă băutura zeilor. Două secrete ale istoriei ciocolatei reles din această legendă: ciocolata se prepara din fructele arborilor de cacao și, de mult, ciocolata se servea sub formă de bău-tură. De altfel, europenii cunosc pentru prima dată ciocolata ca bu-ned de consum lichid, fiind con-siderată cea mai „onorabilă” bău-tură la curtea regilor și împăraților.

Căpitlanul Cortez, spaniol de origine, acescînd în anul 1519 pe tîrmul mexican, este servit, la curtea regală, cu o bău-tură ce depășea cu mult calitatea celor europene. Ea era preparată din boabe de cacao prăjite, măcina-te și apoi fierite cu apă. Se ser-vea nelînducită după răcire. I-mediat comunică împăratului său, Carol al V-lea, despre noua bău-tură, trimîndu-i o mare cantitate de boabe de cacao, precum și rețeta de preparare. În Infor-mațiile căpitlanului se mai spune că autohtonii fac din aceste bo-be și un fel de turte, prin adău-garea unor condimente (piper, vanilie) și a fîinei de porumb. Rînim deci că în Europa, pri-mele cesti de ciocolată s-au bău-t la curtea imperială spaniolă a lui Carol al V-lea.

Mal lîrziu, spaniolii adău-gă miere și vanilie, obținînd o bău-tură cu mult mai delicioasă, ea cîștiga în calitate prin servirea fierbinte. Considerate ca un lux și un favor, boabele de cacao e-rau ațit de scumpe încît circulau ca monedele, pînă la constitu-ția chiar un mijloc de desădăcare a bînzilor.

Cu toată opoziția spaniolilor de a păstra numai pentru ei a-cest privilegiu gustativ, la înce-putul secolului al XVII-lea, cio-colata, ca bău-tură mai ales, se face cunoscută la curțile impe-riale franceze, austrie și italie-ne. Lîrziu, la curtea imperială a-ustria, ciocolata lîrbește de 4 ori pe zi în urma decretării ei ca „bău-tură cea mai sănătoasă”. În schimb, „Regele Soare”, deși era căsătorit cu o spaniolă, nu tole-rea această bău-tură în sala-nea sa imperială. Totuși, la marelui srbări, la mesele onori-fice și de aniversare, ciocolata se consuma ca o bău-tură de lux, ca un deliciu. Voltaire și Napo-leon găsesc în ciocolată un în-tăritor. Primul prețindea să fie ser-vit zilnic cu cîte 12 cesti, dar se pare că era amestecată cu cafea. Napoleon, care lucra mai mult noaptea, consuma cacao fierbîntă, se zice, că în lupta de la Marengo ducea foarte des mîna la sacul de campanie, din care scotea ciocolată.

Treptat, ciocolata se extînde dintr-o țară în alta, ajungînd ca la începutul secolului al XX-lea să fie cunoscută în toate țările Europei. Concomitent cu răspî-nirea ei, fiind concurată de bău-turi mai tari, se prepară sub for-mă de turte, ceea ce face ca prețul să-i scadă. Astfel, ciocola-ta devine populară, își pierde caracterul de aliment de lux, constituînd acum bucuria tuturor copiilor din lume.

Prof. I. ANTON

Flacăra roșie MAGAZIN

„Apulum” - o prestigioasă revistă de istorie din Alba Iulia

Muzeul din Alba Iulia — Muzeul Unitii — ofe-ră publicului cititor al X-lea volum din seria mult apreciată sale pu-blicatii, „Apulum”. Impresionant prin continutul său extrem de bogat, prin finuța sa gra-fică excepțională, prin numărul impresionant de 888 de pagini ce înclu-du nu mai puțin de 60 de studii, comunicări și no-te, revista de la Alba Iulia se înscrie în efor-tul general al istorio-grafiei României socia-liste de a face cunoscu-ta în țară și peste hota-re zbuciumul, suferințele și lupta poporului român pentru afirmarea lui la viața liberă și înde-pendăntă pe care azi el o trăiește sub conducere Partidului Comunist Român.

Volumul reprezintă mîntoria vredniciei și priceperii celor care-l-au editat: a tînzului direc-tor, Gheorghe Anghel și a cercetătorilor institu-ției, Ion Beroiu, Eugen Hulea, Alexandru Popa, Ioan Al. Aldea, Jacob Mirza, Otilia Perniceș și Nicolae Josan.

Prin slova sa, „Apu-lum”, constituie un în-doit mesaj ce se în-dreaptă spre tineretul de azi și de mîine al pa-triei noastre. Mesajul este pe cît de solemn pe atît de plidulor, solemn prin finuța sa și plidul.

tor prin cuprinsul său. Dintr-un buletin mo-dest, al cărui număr a apărut pentru prima dată în 1942, publicația pe-riodică a Muzeului Uni-rit din Alba Iulia s-a transformat într-un ade-vărat organ al științei istorice, arheologice și etnografice de pe tot cuprinsul României, bucurîndu-se de un bi-nemeritat prestigiu, nu numai la noi, dar și printre specialiștii stră-îni. Dovada o face mul-timea colaboratorilor din țară și străinătate, ilus-trată de nume ca: Keith

Hitchins de la Universi-tatea Illinois SUA, cu-noscute în țara noastră cu lucrările sale despre Transilvania, Christien J. Guyonvach (Franța) și alți mulți istorici de pre-stigiu din Uniunea So-vietică, Belgia, Bulgaria, Spania, Polonia etc.

Din studiile savante, care alcătuiesc al X-lea volum al revistei „Apu-lum”, se desprinde clar nu numai nivelul înalt al publicației ci și al instituției însăși.

În încheiere, remar-căm condițiile grafice ex-cepționale în care a

fost editată revista de la Alba Iulia, precum și aparatul științific deose-bit de bine pus la punct, bogăția de izvoare utilizate, materialul docu-mentar și ilustrativ ce însoțește volumul. Dincolo de sfera interesului ce-l prezintă pentru spe-cialități, cercetători și studenți, revista „Apu-lum” constituie totodată un bun prilej de lectură patriotică, de fîlărire sufletescă pentru toți categoriile de cititori.

Apariția numărului X al acestei reviste, sub egida Muzeului din Alba Iulia, ne îndeamnă s-o salutăm ca pe o re-alizare editorală cu care cetatea lui Mihai Viteaz-ul se înscrie în uriașă operă de cultură din pa-tria noastră.

Prof. GH. ȘORA

Carte uriașă

În urmă cu cîteva timp, la Mu-zeul din Leipzig (R.D. Germană) a început restaurarea unei cărți gi-gantice. Este vorba de „Marele atlas Kurfirst” editat acum 300 de ani. Înălțimea cărții este de 1,70 m. iar dacă atlasul este deschis a-coperă o suprafață de 2 m².

Mai multă siguranță în cabina pilotului

O ghidare electronică complet nouă, dezvoltată de tehnicienii Institutului de cercetare și experi-mentare pentru aeronautică și cos-monautică din Braunschweig, va mări securitatea zborurilor. După sistemul „prelucrării digitale a semnalelor”, așa cum este utilizat astăzi în toate domeniile econo-miei și științei, a luat naștere un sistem de ghidare pentru avioane. Instalarea se autosupraveghează și indică orice perturbare în funcțio-

nare, oferînd astfel un maximum de securitate. Cu o singură mișca-re, pilotul poate înlocui o manșă defecă cu una nouă, electronică. De mai bine de un an, noul sistem de ghidare se află în stadiul experi-mental pe vasul vest-german de cercetări „Planet”.

Lemn artificial din scoarță de copaci

Lemnul devine din ce în ce mai rar, în timp ce consumul său crește. În

MOZAIC • MOZAIC

Transplant de timpan

Chirurgul Moraccio Mitrovici din Belgrad a reușit să efectueze cu succes o operație de transplant de timpan. Pînă în prezent astfel de operații au mai fost făcute în SUA, Marea Britanie, Belgia, Olanda, Franța, R.F. Germania și Spania. Potrivit declarației doctorului M. Mitrovici, acest gen de operație este cel mai eficient mijloc de pre-venire a surzetenii totale, datorită unor maladii ale urechii medii sau

această situație, nu este de mîra-re dacă în industria de prelucrare a lemnului din Republica Federală Germania un produs marginal va concentra în curînd atenția asupra sa: scoarța de copaci. Acest pro-dus, socotit pînă de curînd un de-șeu supărător la prelucrarea lem-nului, va furniza, prelucrat în mo-dul adecvat, un înlocuitor de lemn de înaltă valoare. După ex-periențe de lungă durată, Institu-tul Wilhelm Klauitz pentru cerce-tarea lemnului, al Societății Freun-

hofer din Braunschweig, a reușit să fabrice plăci de furnir din scoar-ță de lemn, molid și fag. Insușirile acestui lemn diferă desigur în funcție de scoarța folosită, dar se dovedește a fi cel puțin egal în ca-litate dacă nu chiar superior scîm-durilor obișnuite.

Ultrasunetul împo-triva guturaiului

La Institutul de medicină al Aca-de-miei Ucrainene de Științe Med-icale din Kiev s-a experimentat o metodă eficientă de vindecare a guturaiului cronic prin folosirea ultrasunetului. La 80 la sută din pacienții tratați astfel au dispărut complet fenomenele de greutate în respirație după numai 10 minute de masaj al mucoasei nazale cu un e-mițător de ultrasunet.

Efectul unui fir de nylon

La Freiburg s-au născut trei co-pii cu esofagul astupat. În asene-ne cazuri era necesară pînă acum o intervenție dificilă, constînd în transplantarea urgentă a unei por-țiuni din intestinul gros pentru a se asigura accesul la stomac. Multi-mul simplu decît acest procedeu aplicat de chirurgul prof. Fritz Rehbein din Breme se prezintă me-toda elaborată de medicii Clinici-de chirurgie a Universității din Freiburg: prin esofagul obținut a fost tras un fir de nylon spre sto-mac, urmînd ca în jurul lui să se dezvolte porțiunea de esofag care lipsește. Cel trei sugari, care au suportat bine intervenția simplă, mai trebuie hrăniți artificial cîteva timp. Ulterior, cînd li se va sco-te firul de nylon el vor avea o tre-cere normală spre stomac.

Tapir alb

Un animal albinos, a cărui blană este lipsită de pigmentul natural — este o mare raritate. Re-cent la Poznan s-a născut un tapir albinos și populari-tatea sa a depășit deja granițele grădini zoologice locale. Oamenii de știință din numeroase țări ale lumii se interesează de acest nou născut studiînd fenomenul.

Pășărie

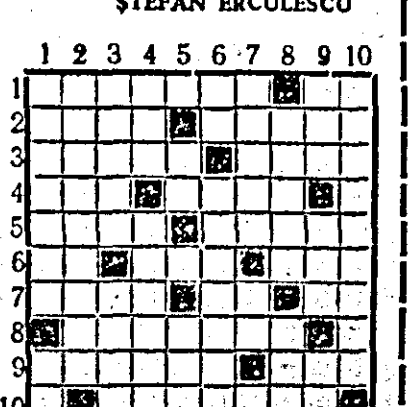
Foto: V. JIREGHIE

CROAZIERĂ

ORIZONTAL: 1. Un vas naufragiat din comedia lui Tudor Muștescu — În fața lui... 2. U-nul din romanele lui Sadoveanu — Pește folosit ca nadă. 3. Floare de grădină — Cerc de metal pentru acostarea navelor fixat la chel. 4. La orice... motonavă! — Plimbă barca pe apă. 5. Cea a vînturilor orientează pe marinari — Băiatul... care trăiește-n mare! 6. Navă fără pupă și proră! — Măsoară 77 cm — Marină pe jumătate! 7. Ion (dim.) — Pană... la brici — Stan Urziceanu. 8. Toate pinzele sus! (pl.). 9. Luptă de mare al vechilor corăbieri — Inedii. 10. Cunoaște în toate domeniile la activitate.

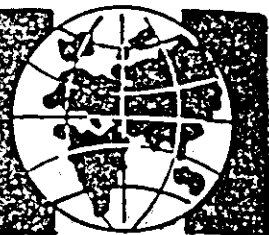
VERTICAL: 1. Autorul cunoscutului roman „Toate pinzele sus” — Similar cu... pupa! 2. A devenit celebru cu „Valurile Dunării”. 3. Valul mării — Un fir de tort! 4. Mări... fără țărni — Legendar loc de popas pentru Corabia lui Noe.

Dicționar: RIF, INO, UVAR.
ȘTEFAN ERULESCU

DIN TOATĂ LUMEA

Declarația solemnă comună a Republicii Socialiste România și a Republicii Volta Superioară

(Urmare din pag. 1-a)

domeniul al relațiilor internaționale. 7. Dreptul și îndatorirea statelor de a coopera între ele, indiferent de sistemele lor social-politice, în diverse domenii ale relațiilor internaționale, în scopul menținerii păcii și securității internaționale, al promovării progresului economic și social al tuturor națiunilor și dreptul necondiționat al tuturor statelor de a participa la cooperarea internațională și de a avea acces nestăgănit la cercetările științifice și tehnice mondiale moderne. 8. Neamsecul în treburile interne sau externe ale altui stat, sub nici o formă și nici un motiv. 9. Respectarea inviolabilității frontierelor și a integrității teritoriale a statelor și, drept consecință, recunoașterea faptului că orice tentativă din partea unui stat îndreptată împotriva unității naționale sau integrității teritoriale a altui stat constituie un prejudiciu adus păcii și securității internaționale. 10. Obligația statelor de a se abține în relațiile lor internaționale de

la orice fel de constrângere de ordin militar, politic, economic sau de altă natură, de la amenințarea cu forța sau folosirea forței împotriva altui stat, sub orice preț, în orice împrejurare și sub orice formă. 11. Dreptul inerent al fiecărui stat la apărare individuală sau colectivă. 12. Reglementarea tuturor diferențelor dintre state numai prin mijloace pașnice. În interpretarea și aplicarea lor, aceste principii fundamentale ale dreptului internațional sunt legate între ele și fiecare principiu trebuie să fie interpretat în contextul celorlalte principii. Ele trebuie să fie respectate riguros de către toate statele, în relațiile lor reciproce, și nici o violare a unuia dintre aceste principii nu ar putea fi justificată niciodată și în nici o împrejurare. III. Proclamăm voința lor comună: de a dezvolta relații de prietenie și cooperare cu toate statele, pe baza principiilor enunțate; de a acționa în scopul adoptării de măsuri efective în domeniul dezvoltării și pentru promovarea destinului, păcii, înțelegerii și cooperării

în Europa, în Africa și în întreaga lume; de a colabora între ele și cu celelalte state în vederea întăririi rolului Organizației Națiunilor Unite în apărarea independenței și suveranității tuturor statelor și a dreptului inalienabil al fiecărui popor de a-și hotărî liber soarta, în consolidarea păcii și securității internaționale și în stimularea cooperării dintre state, în conformitate cu principiile și normele dreptului internațional; de a participa activ la examinarea și rezolvarea problemelor internaționale în interesul păcii și securității internaționale, al cooperării între toate statele lumii.

Pentru Republica Socialistă România
NICOLAE CEAUȘESCU
Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România
GEORGE MACOVESCU
Ministrul Afacerilor Externe al Republicii Socialiste România

IV. În vederea examinării problemelor privind de aducerea la îndeplinire a dispozițiilor prezentei Declarații, Republica Socialistă România și Republica Volta Superioară vor dezvolta consultările dintre ele la toate nivelurile, folosind întâlnirile periodice ale miniștrilor Afacerilor Externe și ale reprezentanților lor, precum și căile diplomatice obținute. Înlocuim la București la 14 iunie 1973, în două exemplare, fiecare în limbile română și franceză, cele două texte având aceeași valabilitate.

Pentru Republica Volta Superioară
SANGOULE LAMIZANA
Președintele Republicii Volta Superioară
Dr. JOSEPH CONOMBO
Ministrul Afacerilor Externe al Republicii Volta Superioară

COMUNICAT COMUN

cu privire la vizita oficială în Republica Socialistă România a președintelui Republicii Volta Superioară, general Sangoule Lamizana

(Urmare din pag. 1-a)

ceputurile lor, au posibilitatea să se dezvolte continuu, în folosul reciproc al celor două țări și popoare al păcii și înțelegerii internaționale.

Cele două țări și-au exprimat hotărârea lor fermă de a acționa pentru dezvoltarea schimburilor comerciale, a cooperării economice, tehnice, culturale și științifice, pe baza reciprocității avantajelor.

Totodată, ele au convenit să intensifice contactele la toate nivelurile, să facă schimb de delegații și experți în diverse domenii pentru consolidarea și noi posibilități de cooperare.

Pentru dezvoltarea schimburilor economice bilaterale s-a convenit ca părțile să acționeze pentru aplicarea prevederilor Acordului comercial semnat în anul 1970. S-a convenit, de asemenea, înțelegerea Comitetului mixte, prevăzută de acest acord, și să intensifice schimburile de delegații pentru o mai bună cunoaștere a posibilităților reciproce și să faciliteze participarea la întreprinderile internaționale care se organizează în cele două țări.

În scopul diversificării relațiilor economice bilaterale s-a convenit de acord să se dezvolte cooperarea economică pe termen lung în domeniile minier, transporturilor, agricole, industriale și alte domenii.

Cele convenite cu privire la dezvoltarea schimburilor comerciale și a cooperării economice au fost consemnate într-un Protocol semnat în timpul vizitei.

Pentru dezvoltarea relațiilor culturale și științifice și facilitarea schimburilor de delegații, în timpul vizitei, a fost semnat un Acord de colaborare culturală și științifică și s-a manifestat intenția comună de a negocia încheierea unui Acord pentru destăințarea vizelor.

Procedând la un schimb de păreri asupra situației internaționale, cei doi președinți au apreciat importanța deosebită pe care o are în lumea contemporană creșterea rolului și influenței forțelor păcii, democrației și progresului social, subliniind necesitatea de a se acționa perseverent în direcția întăririi unității frontului antimpérialist care reprezintă un factor esențial pentru triumful luptei împotriva politicii imperialiste de dominație și dictat, de amestec în treburile interne ale statelor, împotriva colonialismului, neocolonialismului și rasismului, pentru asigurarea respectării dreptului popoarelor de a decide de sine stătură asupra căii de dezvoltare economică și socială.

Cele două țări au constatat cu satisfacție că în relațiile internaționale se manifestă tot mai evident voința popoarelor, a tuturor țărilor, indiferent de mărimea și potențialul lor, de a participa activ, nemijlocit, la examinarea și soluționarea problemelor care privesc soarta păcii și civilizației umane. Ele au subliniat rolul și contribuția pe care țăările mici și mijlocii o aduc la instaurarea unui climat de pace și securitate în lume, la dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare între toate națiunile.

Președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Sangoule Lamizana au reafirmat necesitatea înțelegerii unor relații noi între state bazate pe respectarea și aplicarea strictă a principiilor universale valabile ale dreptului internațional: independența și suveranitatea națională, egalitatea în drepturi și avantajul reciproc, neamsecul în treburile interne ale altor state, nerecurgerea la forță și la amenințarea

cu folosirea forței, integritatea teritorială și inviolabilitatea frontierelor, reglementarea problemelor litigioase dintre state, exclusiv prin mijloace pașnice. Cel doi președinți și-au exprimat hotărârea de a acționa în mod consecvent pentru a se asigura respectarea în relațiile internaționale a dreptului sacru al fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, de a-și decide liber calea dezvoltării, fără nici un amestec din afară.

Cel doi șefi de stat au apreciat că lichidarea definitivă a colonialismului și neocolonialismului constituie una din sarcinile cele mai importante și urgente ale lumii contemporane. Ei au subliniat necesitatea aplicării neîntârzierii a prevederilor Declarației ONU cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale și la rezoluțiilor referitoare la decolonizare, apartheid și discriminare rasială și, în acest sens, au exprimat hotărârea lor fermă de a acționa, în continuare, sprijin material, politic și diplomatic, mișcărilor de eliberare din Angola, Mozambic, Guinea-Bissau și Insulele Capului Verde, Namibia și din alte teritorii dependente și au condamnat politica de apartheid și discriminare rasială promovată de regimurile minoritare din Republica Sud-Africană și Rhodesia. Cel doi președinți au apreciat că deosebit de pozitivă este faptul că la sesiunea sa din anul 1972 Adunarea Generală a ONU a recunoscut mișcările de eliberare națională din teritoriile aliate sub dominație portugheză drept singurele reprezentanțe legitime ale popoarelor respective realizând dreptul inalienabil al acestora, cit și al tuturor celorlalte popoare aliate sub dominație colonială la autoapărare și independență.

Cele două țări au reafirmat sprijinul și solidaritatea lor cu lupta statelor și popoarelor din Africa și alte regiuni ale lumii pentru apărarea și consolidarea independenței lor economice și sociale, pentru înlăturarea năzuințelor lor vitale. Ele au evidențiat totuși tot mai important al statelor africane în abordarea și soluționarea problemelor majore ale contemporaneității, în lupta împotriva politicii de dominație imperialistă, colonialistă și neocolonialistă și au subliniat importanța consolidării unității de acțiune a țărilor africane pentru înlăturarea aspirațiilor fundamentale ale popoarelor continentului, evocând, în acest sens, și contribuția importantă a Organizației Unității Africane.

Cel doi șefi de stat au relevat că Republica Socialistă România și Republica Volta Superioară, ca țări în curs de dezvoltare, consideră că reducerea și lichidarea decalajelor care separă țăările în curs de dezvoltare de cele economice avansate constituie o problemă de importanță majoră, a cărei rezolvare corespunzătoare este de interes fundamental pentru întărirea păcii și securității internaționale, pentru asigurarea progresului întregii omeniri. Ei au exprimat convingerea că, pentru lichidarea fenomenului subdezvoltării economice, sunt necesare eforturi susținute din partea fiecărei țări spre a pune în valoare — conform voinței și intereselor sale — bogățiile naturale și resursele umane de care dispune, asigurarea sprijinului material al țărilor dezvoltate, precum și realizarea unei largi cooperări internaționale, prin înlăturarea oricăror bariere și alte obstacole discriminatorii din relațiile economice internaționale, care afectează

în special economia țărilor în curs de dezvoltare. Ei au subliniat necesitatea respectării neabătute a dreptului suveran al fiecărui stat de a dispune în mod liber de bogățiile naturale și de toate celelalte resurse, de a avea acces nestăgănit la cunoașterea științelor și tehnologiilor mondiale moderne, de a participa, în condiții de egalitate, la examinarea și reglementarea problemelor economice și monetare internaționale.

Părțile au subliniat necesitatea creșterii rolului ONU în aplicarea programelor prevăzute în cadrul strângerii internaționale a celui de-al doilea deceniu pentru dezvoltare, largirea și diversificarea programelor de cooperare tehnică și a altor programe de asistență tehnică, precum și intensificarea sprijinului acordat tuturor țărilor în curs de dezvoltare, indiferent de orientarea lor socială sau zona geografică din care fac parte.

În legătură cu evoluția situației din sud-estul Asiei, părțile au salutat cu satisfacție încheierea acordului de încetare a războaielor și restabilirea păcii în Vietnam, precum și semnarea acordului privind restabilirea păcii și realizarea înțelegerii naționale în Laos și au exprimat speranța că aceste acorduri vor crea condiții pentru instaurarea unei păci durabile în această regiune, care să permită popoarelor din Indochina să-și hotărâscă liberă calea dezvoltării lor politice, economice și sociale, conform aspirațiilor lor legitime, fără nici un amestec din afară. Ele consideră că este necesar să se pună capăt bombardamentelor inumane împotriva Cambodgiei. Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România și președintele Republicii Volta Superioară și-au exprimat profunda îngrijorare față de perpetuarea situației de încordare din Orientul Apropiat, care reprezintă o amenințare la adresa păcii și securității internaționale. Ei s-au pronunțat ferm pentru soluționarea grabnică a conflictului din această zonă în spiritul și pe baza rezoluțiilor Consiliului de Securitate din 22 noiembrie 1967, care prevede retragerea trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate, asigurarea dreptului la existență, integritate și suveranitate al fiecărui stat din această regiune și rezolvarea problemei populației palestinene, conform intereselor sale naționale.

Cel doi șefi de stat au avut un schimb de vederi în legătură cu situația actuală din Europa și convocarea conferinței general-europene pentru securitate și cooperare. Aprecind pozitiv rezultatele obținute în cadrul consultărilor multilaterale de la Helsinki, ei și-au exprimat satisfacția pentru convocarea conferinței general-europene, care să așeze relațiile dintre statele continentului pe principii noi, astfel încât să se asigure fiecărui popor, fiecărui stat, posibilitatea de a-și concentra eforturile spre dezvoltarea economică și socială de sine stătură în concordanță cu năzuințele sale. Ei au fost de acord că realizarea securității și consolidarea păcii și securității în lume vor contribui la promovarea colaborării internaționale.

Președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Sangoule Lamizana au apreciat că este imperios necesar să se intensifice negocierile pentru dezvoltarea și participarea tuturor statelor interesate și să se întreprindă acțiuni concrete pentru realizarea dezarmării generale și, în primul rând, a celei nucleare. Având în vedere

consecințele economice și sociale ale curselor înarmărilor, ei au subliniat, totodată, avantajele pe care le-ar prezenta pentru întreaga omenire dizarmarea în scopuri pașnice a resurselor folosite astăzi în lume în domeniul militar.

În acest sens, cele două țări au reafirmat hotărârea lor de a acționa împreună cu celelalte țări ale lumii, pentru oprirea curselor înarmărilor, înghesurii și reducerii bugetelor militare, pe baza unui program concret, încetarea producției de armament și îndosiezi a armelor nucleare și a celorlalte mijloace de exterminare în masă, trecerea la distrugerea lor treptată. De asemenea, părțile au reafirmat sprijinul țărilor pentru adoptarea unor măsuri concrete vizând dezarmarea militară, lichidarea bazelor militare și retragerea trupelor de pe teritorii străine, crearea de zone denucleezate, înțelegerea de acțiuni împotriva propagandei de război.

Părțile consideră că au o deosebită importanță, în acest proces, recunoașterea și respectarea Africii ca zonă denucleezată și transformarea Balcanelor într-o zonă a păcii și înțelegerii, lipsită de arme nucleare.

Cel doi șefi de stat au subliniat importanța pe care Republica Socialistă România și Republica Volta Superioară o acordă creșterii rolului ONU în rezolvarea problemelor internaționale, în interesul popoarelor, apărarea principiilor dreptului internațional, crearea unui climat de deplină securitate în lume. Ei au declarat că este în interesul profund al tuturor popoarelor ca ONU, celelalte organizații și organisme internaționale, să acționeze cu mai multă eficacitate pentru promovarea colaborării și înțelegerii între națiuni, împotriva oricăror acte de încălcare a dreptului internațional, de ingerințe și imixțiuni în treburile altor popoare, pentru înlăturarea surselor de conflict și războaie din lume. Cele două țări și-au exprimat hotărârea de a acționa, uniindu-și eforturile cu cele ale altor state, în vederea creșterii rolului Organizației Națiunilor Unite, așa cum preconizează rezoluția înființată de România și adoptată la ultima sesiune a Adunării generale a ONU.

Părțile au apreciat că vizita oficială în Republica Socialistă România a președintelui Republicii Volta Superioară și convorbirile care au avut loc cu acest prilej constituie o contribuție importantă la dezvoltarea relațiilor de prietenie româno-volteze, la cauza păcii și înțelegerii între popoare.

Reînfrunzind utilitatea acestor contacte și înțelegerea dintre conducătorii și oficialitățile celor două țări, cele două țări și-au exprimat dorința de a continua schimburi de vizite la diferite niveluri, în scopul întăririi colaborării dintre țăările și popoarele lor.

Președintele Sangoule Lamizana a exprimat vîile sale mulțumiri Excelenței Sale Nicolae Ceaușescu, președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, guvernului și poporului român pentru călduroasă și foarte cordială primire care i-a fost rezervată, precum și membrilor delegației sale.

MESAJUL TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ADRESAT PARTICIPANȚILOR LA FESTIVALUL NAȚIONAL DE LA VENETIA AL ZIARULUI „L'UNITA”

(Urmare din pag. 1-a)

lînd activ pentru sprijinirea și întărirea cursului pozitiv, îndreptat spre înțelegere și concurență pașnică între popoare, spre destindere și pace, ce se conturează astăzi în viața internațională. Situația în mod ferm la baza relațiilor noastre cu celelalte state principile deplină egalității în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamsecul în treburile interne și avantajul reciproc, ale renunțării la forță și la amenințarea cu forța, convinși că numai pe această bază

se pot clădi raporturi trainice între popoare, se poate edifica un climat de pace și concurență fructuoasă între toate națiunile lumii. România a salutat cu satisfacție rezultatele lucrărilor pregătitoare de la Helsinki și convocarea, la 3 iulie, a conferinței generale europene și este hotărâtă să facă și în viitor tot pentru reușita acestei conferințe, pentru instaurarea unor relații noi între toate statele de pe continent, care să ofere fiecărui popor garanția deplină că nu va fi victima vreunei agresiuni, că se va putea dezvoltă liber și independent, potrivit

propriei sale interese și aspirații. Dorind deplină reușită festivalului, îmi exprim speranța că participarea României la această frumoasă manifestare va contribui la adâncirea cunoașterii reciproce dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Italian și, în același timp, la continuarea întăririi prieteniei și colaborării româno-italiene, în folosul deplin al ambelor popoare, al cauzelor generale a înțelegerii și colaborării rodnice între națiuni, a securității și păcii în Europa și în întreaga lume.

NICOLAE CEAUȘESCU

CONSILIUL DE SECURITATE și-a încheiat prima etapă a lucrărilor consacrate examinării situației din Orientul Apropiat

NAȚIUNILE UNITE 15 (Agerpres). — După zece zile de dezbateri, în cadrul cărora au luat cuvîntul 30 de vorbitori, Consiliul de Securitate și-a încheiat, la 14 iunie, prima etapă a lucrărilor consacrate examinării situației din Orientul Apropiat. La propunerea Angliei, Franței și Austriei, membrii Consiliului au convenit să întrerupă dezbaterile pe această temă pînă la jumătatea

lunii iulie, urmînd ca pînă în luna iulie să fie utilizată „pentru evaluarea rezultatelor discuțiilor” și „pentru consultări neoficiale în vederea determinării pașilor ce vor fi întreprinși în continuare”. În ultima sesiune a consiliului, au luat cuvîntul reprezentanții Austriei, Australiei, Bahrainului, RP Chineze, Indiei, Indoneziei, Panamei, Perului, Qatarului, SUA, Israelului și Egiptului.

Senatul S.U.A. a aprobat un amendament care interzice toate operațiunile militare ale forțelor armate americane în Indochina

WASHINGTON 15 (Agerpres). — Senatul SUA a aprobat cu 67 voturi pentru și 15 contra un amendament care interzice toate operațiunile militare ale forțelor armate americane în Indochina. Amendamentul, însoțit de proiectul de lege privind acordarea fondurilor destinate Departamentului de Stat, prezicează că este interzisă finanțarea „oricăror acțiuni ostile în teritorii străine, deasupra sau în largul coastelor Vietnamului de nord, Vietnamului de sud, Laosului și Cambodgiei”.

Agencia France Presse precizează că amendamentul a fost adoptat în ciuda intervenției personale a consilierului prezidențial pentru problemele securității naționale al SUA, Henry Kissinger, care a pledat în favoarea continuării bombardamentelor americane în Cambodgia. Votul a survenit, remarcă agenția Associated Press, după ce liderul minorității republicane în senat, Hugh Scott, a declarat că se va opune, după data de 1 iulie, oricărei implicări a Statelor Unite în Indochina.

Indira Gandhi a sosit la Belgrad

BELGRAD 15 (Agerpres). — Primul ministru al Indiei, Indira Gandhi, a sosit vineri la Belgrad într-o vizită oficială. La invitația președintelui Consiliului Executiv Federal al RSF Jugoslaviei, Gernai Bledici.

În aceeași zi, au început convorbirile dintre Indira Gandhi și președintele RSF, Iosip Broz Tito.

Cererea R.F. Germania de a fi primită în O.N.U.

NEW YORK 15 (Agerpres). — Observatorul permanent al Republicii Federale Germania la Națiunile Unite, Walter Gehlhoff, i-a remis vineri, secretarului general al ONU, Kurt Waldheim, cererea ca țara să fie primită în Organizația Națiunilor Unite ca membru cu drepturi egale. După cum s-a mai anunțat anterior observatorul permanent al

Republicii Democratice Germane la ONU a adresat o cerere similară. Conform procedurii în vigoare, cererile celor două state germane sînt supuse spre examinare Consiliului de Securitate. După ce acest for va da recomandarea, Adunarea Generală a ONU va putea adopta hotărîre definitivă.

pe scurt • pe scurt • pe scurt

CONSILIUL DE SECURITATE s-a pronunțat, vineri, — la întreruperea lucrărilor sale — pentru menținerea pe o perioadă de încă șase luni, pînă la 15 decembrie, a forțelor ONU în Cipru.

GUVERNUL CECOSLOVAC a aprobat, vineri, proiectul de tratat cu privire la relațiile dintre RS Cehoslovacă și RP Germania, prezentat de Bohoslav Chomacek, ministrul Afacerilor Externe, publicat de Ministerul Afacerilor Externe cehoslovac, menționează că parafarea tratatului se prevede a fi efectuată la 20 iunie la Bonn, urmînd ca el să fie semnat, la nivel de șefi de guvern, la Praga.

PREȘEDINTELE ARGENTINEI, HECTOR CAMPORA, a sosit, vineri, la Madrid, într-o vizită oficială de cinci zile. În aceeași zi, el a avut o întrevedere cu fostul șef al statului argentinian, generalul Juan Peron, în vederea reînnoțirii acestuia în țară, după un exil de aproape 18 ani.

„ORGANIZAȚIA STATELOR AMERICANE TREBUIE SĂ SE ÎNTRUNEASCĂ pentru a se reconsidera atitudinea față de țările care doresc să restabilească relațiile lor diplomatice cu Cuba” — a declarat, la Caracas, președintele Venezuelei, Rafael Cal-

dera. Șeful statului venezuelean a afirmat că, după ce Peru, Chile, Argentina și alte țări din America Latină și-au restabilit relațiile cu Cuba, OSA nu poate ignora realitatea din această regiune. Venezuela fiind dispusă să ia inițiativa convocării comitetului juridic al organizației în vederea adoptării unei hotărîri adecvate.

O COMPANIE DE FILM AMERICANĂ turnează un lung-metraj, care se va intitulă „Acțiune executivă”, pe tema morții tragice a președintelui John Fitzgerald Kennedy. Scenariul filmului, semnat de Dalton Trumbo, este scris după năvala de largă circulație a lui Donald Freed și susține teza potrivit căreia asasinarea președintelui Kennedy ar fi fost înfăptuită de o organizație conspirativă.

SAVANȚII ELVEȚIENI AU DESCOPERIT UN SER ANTITOXIC, care ar putea produce o revoluție în tratamentul arsurilor grave, anunță revista helvetică „Medicine et Hygiene”. Primele tratamente pe oameni cu noul ser începe, probabil, în cursul acestui an, la clinica de chirurgie a Universității din Basel.

AGENCIA JAPONEZĂ pentru cercetări științifice și tehnologice a anunțat elaborarea unui program de studii, cu o durată totală de 15 ani,

consacrat realizării unei linii orbitale. Programul, care necesită fonduri de 70 miliarde yen, va cuprinde trei etape, fiecare a câte cinci ani.

MAI MULTE CUTUMURE AU FOST ÎNREGISTRATE ÎN NOAPTEA DE JOI SPRE VINERI în partea de nord-est a Statelor Unite și regiunea războiului a Canadiei. Epitruclul sîmlelor, avînd o intensitate de 4-5 grade, pe scara Richter, a fost la nord de localitatea Ithaca, statul New York. Undele socurilor au fost resimțite în statele Maine, Massachusetts și New York (SUA) și în provincia Montreal, din Canada. Au fost înregistrate pagube materiale.

AGENCIA TASS anunță că a fost lansat al Pămîntului „Cosmos-373”, avînd instalată la bord aparatură pentru continuarea cercetărilor spațiale cosmice. Satelitul este prevăzut de asemenea, cu un emițător radio, un sistem radiotelemetric pentru transmiterea pe Pămînt a datelor privind funcționarea aparaturii, precum și cu un sistem pentru măsurători exacte ale elementelor orbitei. Potrivit agenției amintite, aparatură funcționează normal, urmînd ca centrul de coordonare și calcul să prelucreză informațiile transmise la sa-